

DE VROUWE VAN HET WOUDE

Brief van Philippe Demas, ook wel de Eenogige Schilder genoemd, aan zijn leerling Estienne Baudel. Hertogelijk paleis, hof van Hélène van Quienne, Pierre-Levée, graafschap Piervain, dertigste dag van oktober.

‘Beste Estienne,

Gisteren heb ik die zotte geneesheren aan mijn bed gehad, en uit hun blikken maakte ik op dat ik weldra zal sterven. Misschien vanavond al, of morgen, wie weet?

De kwaal die mij teistert zal me niet meer loslaten, en noch Onze Lieve Heer, noch de miserabele bemoeienissen van de zonen van Hippocrates kunnen mij nu nog redden. Die charlatans weten weinig meer van artsenij dan er in de herbaria staat; gewetenloze kruideniers, die het gewone volk in de maling nemen. Gisteren nog, je zult me niet geloven, Estienne, hebben die idioten me leeuwenvlees, schorpioenenolie en miereneieren laten eten, dure eden zwerend dat die me zouden genezen. Maar al zou onze goede hertogin van Quienne de grootste wetenschappers van de faculteit van Lutès aan mijn ziekbed roepen, dat zou niets veranderen. Ik ben stervende, en het is goed zo. Ik ben oud en moe, en verwacht niets meer van het leven. Van de dood, wellicht...

Maar voordat ik ga – en ik weet niet waarheen – wil ik aan jou,

omdat je mijn beste leerling was en het leven zijn gespreide armen nog naar je uitstrekt, mijn grootste geheim toevertrouwen.

Omdat ik weet dat jij het verdient te horen. Ik heb je laatste werk gezien, je schilderijen op hout die je niet ondertekent, maar die ik altijd herken in het atelier, want van al mijn leerlingen ben jij de enige wiens talent ik bewonder. Ik heb de gravures gezien die je maakt voor de ivoren deksels van de spiegeldoosjes, en je doet niet onder voor de Compagnons zelf. In het fresco van Sint-Hilaire herkende ik de stukken van jouw hand, en naast me heb ik hier de verlichtingen liggen die jij hebt gemaakt voor de bundel die H el ene van Quienne heeft besteld. Ze zijn oogverblindend. Je werk is tegenwoordig zo knap, dat ik gisteren geen moment heb gearzeld om je bij de hertogin aan te bevelen, en misschien zul jij op een dag mijn plaats aan haar hof innemen. Misschien kom je dan wel te wonen in deze kamer waar ik je nu schrijf, boven in het hertogelijk paleis. Je bent nog jong, maar ik bewonder je werk, Estienne, want ik weet dat je talent zuiver en oprecht is. Dat je een ware gave hebt. Dat je niemand iets verschuldigd bent, en dat, beste leerling, kan ik van mezelf niet zeggen.

Wat ik je ga toevertrouwen, heb ik nog nooit iemand verteld; zelfs H el ene van Quienne niet, met wie ik toch veel openhartige gesprekken heb gevoerd. Maar nu voel ik de behoefte om mijn hart te luchten, om eindelijk te biechten. Dit geheim was namelijk zowel het mooiste als het verschrikkelijkste wat het leven mij geschonken heeft.

Omdat ik zonder twijfel dood zal zijn als jij deze brief vindt, wil ik het hier graag aan jou vertellen, als je wilt.

Toen jij me leerde kennen, toen je nog geen zestien was en in mijn atelier kwam werken, woonde ik al aan het hof van H el ene, waar ik, zoals je weet, de eerste en ook vandaag nog de enige schilder ben die het immense privilege geniet om zijn werk te mogen ondertekenen. Ik lach nog steeds om de jaloezie van al die vermeende kunstenaars die voor de ingang van het paleis in de rij stonden, in de hoop slechts een enkele blik van H el ene op te vangen. Ik heb hier talloze troubadours en dichters zien langskomen die maar heel

kort bleven, en even snel weer vergeten werden. Er was echter maar één schilder, en dat was ik, de Eenogige Schilder. Elk jaar bestelde de hertogin nieuwe stukken bij mij, en nooit kreeg ze genoeg van mijn kunst.

Ik heb de hemelvaart geschilderd op de muren van de grote zaal van de doopkapel van St.-Jan, ik heb het graf van Radegonde in Sainte-Marie verlucht, ik heb met de Compagnons aan de plannen van de St.-Pieterkathedraal van Pierre-Levée gewerkt en ik heb in het atelier van de meester-glazenier het kerkraam met de kruisiging ondertekend, waarover, naar verluidt, in alle uithoeken van Gallica bewonderend wordt gesproken. Hélénes vertrekken hangen vol met mijn schilderijen. Vanuit alle windstreken komt men mijn atelier bezoeken. Geen enkele andere schilder heeft ooit zoveel gunsten ontvangen.

En dat alles, Estienne, dat alles dankzij één enkel schilderij. Een schilderij dat jij nooit hebt gezien. Dat niemand ooit heeft gezien, behalve Héléne van Quienne, toen ik me aan haar hof kwam presenteren. En ook zij heeft het slechts één keer gezien, op die dag. Bij de aanblik van dát schilderij nodigde de hertogin me in het paleis, en ze heeft me zo lang bij zich gehouden, omdat ze het op een dag hoopt terug te zien.

En toch was ik hiervoor – wist je dat al? – een monnik. Lach niet. Ik was een monnik van Cistel, in de tijd dat Courage van Blanval nog leefde en onze orde dankzij hem, en dankzij zijn positie naast de koning, schitterde in het hele land.

Ik was het tweede kind uit een gezin in de voorsteden van Pierre-Levée, en mijn vader had voor mij – en mijns ondanks – een religieuze carrière gekozen.

Als klein kind was ik dus al voorbestemd tot de Kerk, maar eigenlijk – ik kan het nu wel bekennen, nu geen enkele kastijding mij nog vrees aanjaagt – interesseerde mij dat niet. Helemaal niet. Ik droomde van iets heel anders.

Op de leeftijd van negen jaar had ik heimelijk de verluchtingen ontdekt van de schitterende boeken in het scriptorium van de abdij van Montneuf. Sinds die dag was er maar één ding dat mij trok:

schilderen. Ik herinner me de uren die ik tussen de boeken doorbracht. Vanaf de eerste dag werd ik getroffen door de schoonheid van de initialen en de kantlijnen, en vooral van de schilderijen die hele bladzijden besloegen en waarin al het talent van hun maker tot uitdrukking kwam. Vanaf die dag wist ik dat ik schilder wilde worden, en niets anders.

Ik kon echter niet ontsnappen aan de bestemming die mijn vader voor mij had gekozen. Bij toeval slaagde ik er desondanks in om de twee te verenigen. In Cistel vond ik namelijk mijn geluk tussen de kopiïsten. Mijn vader had graag gezien dat ik een groot seculier geestelijke was geworden, misschien zelfs bisschop; ik werd monnik. Een eenvoudige, naamloze monnik. Maar ik schilderde, en dat vond ik heerlijk. Daar begon ik ook te begrijpen dat het merendeel van de monniken meer waard is dan de grootste geestelijken van het koninkrijk, beste kind... In het hart van de Kerk, zoals overal elders, bederft geld alles, zoals je wel zult merken.

Mijn geluk beklifde echter niet. Al snel – en tot mijn immense wanhoop – ontdekte ik dat ik een waardeloze schilder was, Estienne. Ja, geloof me, een waardeloze schilder, zonder oprecht talent. Ach, natuurlijk was ik goed genoeg om bij de monniken te blijven en al die werken anoniem te blijven illustreren. Ik had echter niets wat mij onderscheidde van de anderen, niets wat mij tot een monnik zou maken wiens naam wordt gepreveld en wiens ziel herkenbaar is in zijn schilderijen. Ik was maar een gewone kopiïst, meer niet. Maar ik... ik ambieerde veel meer!

Jij, wie de gave van het schildertalent wel is gegeven, zult nooit weten wat het is om het Schone te kennen zonder het ooit te kunnen weergeven. Jij zult nooit weten wat het is om te zoeken naar een vlam, die telkens dooft wanneer je ernaar reikt. Wat het is om te weten dat je geen genie bent, ook al wil je niets liever zijn dan dat. Telkens wanneer ik een nieuwe illustratie afmaakte en mijn broeders mij goedkeurend feliciteerden, wist ik zelf dat wat ik had getekend, niets van het Schone bevatte; dat mijn schildering het lumineuze zegel ontbeerde, dat alleen grootse kunstenaars op het doek weten te zetten. Dat stempel, dat jij je werk wel weet te geven,

die gloed die kunst van ambacht onderscheidt, Estienne. Die genadige inspiratie.

Daar zocht ik naar, bij elke contour van mijn ganzenveer, bij elke snede van mijn mes, in elk ontwerp dat ik met mijn schrijfstift in de was kraste, in mijn kleuren, in mijn tekeningen, in de vorm van de schepselen en landschappen die ik tot leven trachtte te brengen. Maar het werd niets. Niets dan anonieme verluchtingen van een eenvoudige monnik, in een verstild scriptorium.

Eerst was het niet meer dan een gemis, een verlangen. Later werd het een obsessie. Een nachtmerrie. Telkens wanneer ik een stuk afwerkte, werd ik een beetje krankzinniger. En bozer. Waarom had God mij, terwijl ik zoveel oog had voor mooie dingen, geen talent geschonken? Waarom wilde Hij mijn hand niet leiden? De broeders zagen dat ik me afsloot en begonnen me te wantrouwen. Ik werd steeds fanatieker; wrok kreeg mij elke dag vaster in zijn greep. Ik raakte zelfs meerdere keren slaags met de mannen met wie ik de slaapzaal van het klooster deelde.

En nog kreeg die genadige inspiratie geen vat op mijn vingers.

Op een dag, toen ik op de rand van de waanzin verkeerde, besloot ik daarom te vertrekken. Ik verliet de gevangenis die mij elke dag met mijn middelmatigheid confronteerde.

Het was op een voorjaarsochtend, in het jaar elfhonderd achten-dertig, twintig jaar geleden dus. De hertogin van Quienne was net met de koning van Gallica getrouwd. De mooiste vrouw van het koninkrijk, en de meest mysterieuze! Hoe kon die imbeciel van een Livain haar verstoten? En wat zal hij er een spijt van hebben gehad toen ze een ander trouwde, zijn aartsvijand nog wel! Maar ik dwaal af.

Die ochtend verliet ik het klooster dus, zonder er werkelijk over na te denken. Ik geloof zelfs dat ik had besloten om te sterven. Aan-gezien in mijn ogen alleen de genadige inspiratie telde en die mij kennelijk niet vergund was, had ik geen reden meer om te leven. Anders dan jij – ik heb wel gezien hoe je het nictje van onze hospita bekijkt – had ik indertijd de liefde van een vrouw nog niet gekend. De monniken van Cistel waren waarschijnlijk de allerlaatsten voor

wie de eed van kuisheid nog geen loze gelofte was! Wat mijn familie betreft, die interesseerde me weinig. Kortom, ik was nergens aan gehecht en ik zag er niet werkelijk tegenop om deze aarde te verlaten. Misschien zou de dood me nader tot Hem brengen, Die weigerde mij de hand te reiken.

Ik vertrok naar het westen, blindelings, zonder bagage, slechts gekleed in mijn armzalige monnikspij. Ik liep de hele dag door, zonder halt te houden, zonder te eten, zonder de natuur om me heen een blik waardig te keuren. Dwars door de velden liep ik, langs de spaarzame bossen, alsof ik werd meegevoerd door de westenwind of gelokt door de zee, wellicht; zonder afscheid te nemen verliet ik mijn broeders, verliet ik God op aarde. Hij had mij immers ook verlaten?

Toen ik niet meer kon, stopte ik en viel om van vermoeidheid. De volgende dag – ik had nog altijd niet gegeten – trok ik zonder aarzelen verder. Vóór het einde van die dag kwam ik echter op de top van een heuvel en stond voor een ravijn dat ik niet kon oversteken. Het was het hoogste punt van de streek en vandaaruit was de wonderschone vallei van de Deux Grèves te bewonderen. Die ken je, meen ik.

Het uitzicht was natuurlijk prachtig maar ik zou niet lang zijn blijven staan, als iets mijn aandacht niet had getrokken.

Op een boomstam verderop zat een vreemde man, gekleed in beestenvellen, naar de vallei te kijken; hij leek me niet te hebben gehoord. Ik had hem niet meteen gezien, want door zijn vreemde kledij ging hij op in de kleuren van de natuur.

Ik moet toegeven dat ik eerst een beetje bang werd van die curieuze figuur. Was het een struikrover, een zwerver die me zou bespringen zodra hij mijn aanwezigheid bemerkte? Of was het een vermoeide oude man die zelfs niet meer de kracht had om zich naar mij om te draaien? Ik kon zijn gezicht niet zien. Toen ik dichterbij kwam, werd ik nog banger, want uit zijn schedel zag ik twee puntige, harige oren steken en even dacht ik dat dit geen man was, maar een vervaarlijk beest, misschien wel een Nevel, zoals ze toen nog heetten. Ik verstarde, steeds minder op mijn gemak, maar gedreven door mijn nieuwsgierigheid boog ik ten slotte wat voorover

om hem beter te kunnen zien.

En ik zag hem. Ik zag dat het inderdaad een man was, alleen droeg hij de vacht van een Nevel op zijn rug. Van een wolf, om precies te zijn. En die vacht eindigde in de opengesperde muil van dat dier, boven op zijn hoofd.

Mijn verstand beval me te vluchten, maar bij het verlaten van het klooster had ik immers verkozen om te sterven, en daarom vond ik het absurd om dan nu aan mijn angst toe te geven. Ik liep naar hem toe en zag zijn donkere gezicht. Zijn dunne zwarte baard, zijn arendsogen en zijn scherpe jukbeenderen. Hij keek me niet aan, maar hij wist dat ik er was, daar was ik van overtuigd. Ik begreep zelfs dat hij me had horen aankomen, maar dat hij het niet nodig had gevonden om zich om te draaien. Nee. Hij keek naar het dal alsof hij volkomen opging in het vergezicht en verroerde geen vin.

Ik bleef even naar hem kijken en tuurde toen, net als hij, in het dal.

Ik was niet op zoek naar gezelschap, maar deze figuur intrigeerde me zo, dat ik me er niet van kon weerhouden om een gesprek aan te knopen. ‘Gegroet... Mooi uitzicht, vindt u niet?’

Ik weet niet meer of het precies die woorden waren, maar het was in ieder geval iets onbenulligs, dat is zeker. De oude man gaf geen antwoord. Zonder me aan te kijken bracht hij een vinger naar zijn lippen om me tot zwijgen te manen. En al die tijd wendde hij zijn blik niet af van de vallei.

Behoedzaam ging ik naast hem zitten op de boomstam. Ik probeerde de richting van zijn blik te volgen. Welk tafereel, welk vreemd dier kon hem zo in beslag nemen? Ik bekeek het hele dal, van boven naar beneden, enkele zwijgende minuten lang, maar ik zag niets, niets bijzonders in ieder geval. Alleen dat groene dal, aan de rand van het woud van Baronde.

De oude man bewoog niet, maar ineens zag ik dat er zich een glimlach aftekende op zijn gezicht. Ik wilde hem vragen waar hij naar keek, of gewoon wat hij daar deed, maar ik durfde niets meer te zeggen. Met welk recht kwam ik hem immers storen?

Toch had ik geen zin om weg te gaan; ik was te nieuwsgierig.

Uiteindelijk keerde de oude man mij zijn gezicht toe. Ik glim-

lachte naar hem. Gedurende een moment dat een eeuwigheid leek te duren nam hij me op, alsof hij me beoordeelde, en toen pas besloot hij tegen me te praten.

‘Zie je haar?’ vroeg hij met een diepe, holle stem.

In zijn vraag klonk een zekere verstandhouding. Alsof hij er al zeker van was dat ik wist wat hij bedoelde. Ik fronste mijn voorhoofd. ‘Wat moet ik zien?’

Hij keek verbaasd. Na een blik op het dal keek hij weer naar mij. ‘De Vrouwe,’ zei hij alleen maar.

‘Welke vrouwe?’

‘Daar. Kijk. Vóór het bos.’

En hij hernam de houding waarin ik hem had aangetroffen. Betoverd door een schouwspel dat ik niet kon zien.

Met speurende blik doorzocht ik de bodem van het dal en de zoom van het bos, maar ik zag nog altijd niets. Ik bleef turen, maar ik zag slechts bomen, velden en een paar vogels. Indertijd had ik het licht in beide ogen nog, beste Estienne, en toch leek de oude man iets te zien wat ik niet zag.

‘Ik zie geen vrouw,’ bekende ik, in verlegenheid gebracht.

Mijn buurman zuchtte alsof dat hem teleurstelde en kwam toen langzaam overeind. Toen hij rechtop stond, bleek hij veel minder breekbaar en vooral veel minder oud dan ik had gedacht. Hij leek zelfs heel groot, en breed, en zo sterk als een rots. Ineens zag hij er in mijn ogen jong uit. Het waren vast de dierenhuiden en zijn roerloosheid die hem ouder hadden doen lijken.

Hij nam afscheid. ‘Kom morgen terug, dan zie je haar misschien,’ zei hij met een glimlach. Toen liep hij weg, alsof dat alles heel gewoon was.

‘Wacht!’ riep ik.

Hij stond stil en keerde zich naar me toe.

‘We hebben ons niet eens aan elkaar voorgesteld,’ vervolgde ik. ‘Ik ben...’

Ik aarzelde. Hij trok vragend zijn wenkbrauwen op.

‘Ik ben Philippe Demas,’ verklaarde ik ten slotte. ‘Ik ben monnik, maar ik heet Philippe Demas, al is het jaren geleden dat ik zo werd genoemd...’

‘Aangenaam.’ Hij wilde zich weer in beweging zetten.

‘En u bent?’ vroeg ik hem.

Zijn gezicht betrok. Hij keek me aan en met een knikje, alsof hij zich gedwongen zag, vertrouwde hij me toe: ‘Kijk eens aan, dan hebben wij iets gemeen: ook mij heeft al jaren niemand bij mijn naam aangesproken...’

Hij zweeg even, nadenkend en geamuseerd tegelijk. Het was belist een curieuze figuur. Hij keek me weer aan en zei: ‘Ik heet Lailoken.’

Toen vertrok hij, zonder er nog iets aan toe te voegen.

De volgende dag terugkomen? Het idee beviel me maar matig, beste leerling. Die vreemde man, wiens naam alleen al dreigend klonk, boezemde me weinig vertrouwen in. Maar zoals gezegd, had ik weinig te verliezen... Bovendien vond ik de kwestie intrigerend en mijn rendez-vous met de dood kon best even wachten! Na veel gepeins besloot ik de volgende dag terug te gaan. Mijn religieuze opleiding mocht me dan gewaarschuwd hebben voor de kwalijke zonde van nieuwsgierigheid, deze keer gaf ik er zonder veel berouw aan toe.

Toen de avond viel, had ik nog altijd niets gegeten en ik voelde me niet goed. Ik besloot naar een herberg te gaan die ik die ochtend onderweg had opgemerkt, op hooguit een uurtje lopen. Ik had geen geld, maar ik droeg nog steeds de monnikspij van Cistel en daarom kreeg ik de maaltijd aangeboden. De herbergier bood me zelfs een bed voor de nacht en vroeg me als betaling slechts om een gebed bij mijn vertrek de volgende ochtend. Ik hield me in tot ik alweer een eind op weg was voordat ik de brave man uitlachte. In de hoop op een mooi plekje in de hemel zijn heel wat Galliërs bereid om de voeten van een dienaar Gods te kussen, Estienne! Er zijn er zelfs die al hun have en goed, hun vrouw en hun kinderen achterlaten om onze koning te volgen op een kruistocht, in ruil voor een plekje in het paradijs...

Maar ik, ik verwachtte niets meer van de hemel en kon er nog slechts om lachen. Met een treurige lach, vanzelfsprekend. God had mij de gave van het schilderen niet geschonken, God had mij die genade geweigerd, dan wilde ik ook best branden in de hel!

Je vraagt je waarschijnlijk af waar ik heen wil met dit lange epistel, en ik zou niet zo moeten afdwalen, beste leerling. Vergeef me. Maar heb geduld, je zult het binnenkort begrijpen, en inzien dat mijn geheim zo'n lange brief wel waard was.

Al voor het middaguur zat ik boven de vallei van de Deux Grèves, toen mijn mysterieuze vriend weer verscheen. Hij zag dat ik al op de boomstronk zat waar ik hem de vorige dag had aangetroffen, en dat leek hij vermakelijk te vinden.

'Goedemiddag, Philippe,' zei hij terwijl hij naast mij kwam zitten. 'Heb je haar al gezien?'

Nu wist ik wat hij bedoelde. Dat wil zeggen, min of meer. Ik schudde mijn hoofd.

'Je zoekt niet goed,' verzuchtte hij.

Ik haalde mijn schouders op. Vanaf dat moment zei hij geen woord meer. Hij richtte zijn blik op het dal en begon aan zijn lange wake. Ik nam hem op, en vroeg me af waarom ik teruggekomen was. Die man moest gewoon gek zijn. Die kledij, die houding en dat obsessieve turen! Dit moest een krankzinnige zijn, meer niet. Toch kon ik me er niet toe brengen om weg te gaan. Het was alsof hij zijn aandoening op mij overdroeg, zodat niets anders meer telde.

Ik keek weer naar de vallei. Natuurlijk zag ik niets, niets anders dan bos, paden en velden, niets dan een mooie vallei. En beetje bij beetje begon ik het vergezicht simpelweg rustgevend te vinden. Goed dan. Ik kon dan misschien niet zien wat die oude gek zo leek te bewonderen, maar ik kon in elk geval nadenken. Nog een laatste keer mijn gedachten laten gaan over mijn lot, over de genade, over God. Over Cistel, waar ik nooit meer zou kunnen terugkeren, en over de dood, uiteindelijk. De dood. Dat leek me de enige uitweg om te ontsnappen aan de smart die mijn leven verwoestte. Want ja, de schoonheid van die vallei wekte in mijn binnenste het verdriet dat ik de gave van het Schone niet in de vingers had.

Ineens, toen ik mijn ogen bijna had gesloten, begon de man naast me, die zich Lailoken noemde, te bewegen. Ik schrok op. Hij had zijn ogen wijd opengesperd. Zijn gezicht straalde, alsof het over-

spoeld werd door een licht waarvan ik de bron niet kon zien. Hij leek wel in trance te zijn, of zelfs te dromen. Langzaam zag ik hem zijn rechterarm heffen en zijn hand met uitgestoken wijsvinger voor zich uitstrekken. Hij bewoog zijn vinger in de leegte, alsof hij een onzichtbare sluier wilde aanraken; zijn gebaren waren uitzonderlijk traag. En toen trok hij ineens zijn hand terug, alsof hij zich had gebrand. Waaraan? Dat had ik niet kunnen zeggen, want ik zag niets. Niets anders dan de lucht, de stilte, en de wind...

‘Zie je haar nog altijd niet?’ vroeg hij terwijl hij over zijn ogen wreef.

‘Nee. Waar is ze dan, die vrouwe? Op welke plek? Neem me niet kwalijk, mijnheer, maar weet u zeker dat u niet droomt?’

Hij glimlachte even. ‘Integendeel! Ik weet heel zeker dat ik wel droom!’

Verrast trok ik mijn wenkbrauwen op. Geen twijfel mogelijk, deze man was niet helemaal bij zijn verstand. Toch zei iets me dat er meer aan de hand was dan simpele waanzin. Zijn blik leek niet te liegen; hij keek zo overtuigd, hooghartig bijna – hij zag iets dat mij ontging.

‘Misschien zie je haar morgen,’ herhaalde hij, terwijl hij opstond.

En net als de vorige dag vertrok hij zonder dat ik hem kon tegenhouden.

Even bleef ik verbijsterd op de boomstam zitten en vroeg me af wat me te doen stond. Waarom intrigeerde die krankzinnige me zo? Waarom was ik teruggekomen? Op beide vragen kon ik geen antwoord vinden, maar de volgende ochtend zat ik opnieuw op de boomstam.

En de dag daarna. En alle volgende dagen. Uren en dagen verstreken. Elke ochtend zette ik me boven op dezelfde heuvel. En elke ochtend zag mijn vreemde metgezel hetzelfde onzichtbare tafereel, dat nog altijd weigerde zich aan mij te openbaren. Toch vond ik een zekere voldoening in die uren van rust boven het dal van de Deux Grèves. Lailoken had een rustgevende invloed op me. Het leek alsof ik, naast hem gezeten, de tijd niet meer voorbij zag gaan. Het was mij genoeg om daar te gaan zitten en naar hem te kijken, de geluiden van het dal te beluisteren, en ’s avonds terug te keren

naar de herberg, waar men mij niet weg durfde te sturen. Daar zou ik ook wel voor gek worden aangezien. En was ik dat ook niet geworden?

Dag na dag, diezelfde gebaren, datzelfde wachten. Mijn ogen traanden van het turen naar de horizon. Ik geloofde niet meer in het visioen van de man die gekleed ging in de vacht van een Nevel, en toch bleef ik kijken. Als een excuus om niet te hoeven vertrekken. Om niet te gaan waar ik me voorgenomen had te gaan. Het einde tegemoet.

En toen op een ochtend, op een heel gewone ochtend, Estienne, zag ik haar.